

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประเมินผลการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะระบบการเรียนการสอนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามส่วนมีปฏิสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนที่ช่วยสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนการสอนนั้นได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างและสะท้อนให้เห็นถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ว่าเหมาะสม สอดคล้องกันเพียงใด จะเห็นได้ว่าการประเมินผลทำหน้าที่ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ ดังที่ อุทุมพร จามรรมาน(2530 :1) กล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมินเป็นสิ่งสำคัญในระบบการเรียนการสอนเพราะเป็นตัวชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของระบบว่ามีอยู่ที่ไหนบ้าง การวัดและการประเมินที่ดีเปรียบเสมือนคำติชมในเชิงสร้างสรรค์ที่ให้กับผู้สอน ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นร่วมกันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร เช่นเดียวกับบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2535 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมินผลการเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในบทบาทของผู้สอน เพราะนอกจากใช้เป็นมาตรการสำหรับประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้วยังใช้เป็นมาตรการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอนว่าได้ผลเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ด้วย ฉะนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ต้องมีคู่กันเสมอ ดังคำกล่าวของชวาล แพร์ตกุล (2518 : 1) ที่ว่า “ณ ที่ใดมีสอน ที่นั่นก็มีสอบ” และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 ที่กำหนดไว้ชัดเจนว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน” ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาทุกประเภท จึงต้องกำหนดให้มีการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้นและทุกรายวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยทั่วไปถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของผู้สอนและผู้สอนสามารถนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ส่งผลให้ระบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู(สถาบันราชภัฏสงขลา, 2545 :2) ดังนั้นสถาบันจึงมีภารกิจหลักในการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

ในทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สถาบันราชภัฏสงขลาได้ผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรสภาสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538 จำนวน 3 สาขา ได้แก่ สาขาการศึกษา วิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ การบริหารงานด้านวิชาการแบ่งออกเป็น 7 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาการจัดการ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม และศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งในแต่ละคณะยังแบ่งการบริหารออกเป็นโปรแกรมวิชาต่างๆ(สถาบันราชภัฏสงขลา, 2545 :52-55) นอกจากนี้สถาบันยังมีบัณฑิตศึกษา จัดการบริหารหลักสูตรสูงกว่าระดับปริญญาตรี จึงนับได้ว่าสถาบันราชภัฏสงขลาเป็นแหล่งบริการทางวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลาก็เป็นเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป กล่าวคือ จัดการเรียนการสอนเป็นระบบหน่วยกิตและประเมินผลการเรียนด้วยระบบการให้ระดับคะแนนหรือเกรด(grade) โดยพิจารณาเป็นรายวิชา การตัดเกรดเป็นการประเมินผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่แพร่หลายมากที่สุดในปัจจุบัน การตัดเกรดจะเข้ามามีบทบาทต่อการประเมินผลการเรียนหลังจากที่มีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน มีการวิเคราะห์ข้อมูล และจัดกระทำในเชิงคะแนนรวมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วจึงพิจารณาให้เกรดแต่ละคน การให้เกรดอาจเสนอในรูปตัวอักษรไทย อังกฤษ ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ก็ได้ แต่ต้องมีความหมายกำกับไว้เสมอ (อุทุมพร จามรมาน, 2530 : 43)

สถาบันราชภัฏสงขลา (2545 :103-104) ใช้ระบบการประเมินผลการเรียน 2 ระบบคือระบบให้ระดับคะแนนซึ่งแบ่งเป็น 8 ระดับ ได้แก่ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D และ E มีความหมายของผลการเรียนว่า ดีเยี่ยม ดีมาก ดี ดีพอใช้ พอใช้ อ่อน อ่อนมาก และตก ตามลำดับ และมีค่าระดับคะแนนเป็น 4.0 3.5 3.0 2.5 2.0 1.5 1.0 และ 0 ตามลำดับ และระบบให้ระดับคะแนนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่มีค่าเป็นตัวเลข มี 3 ระดับ ได้แก่ PD(Pass with Distinction) หรือผ่านดีเยี่ยม P(Pass) หรือผ่าน และ F (Fail) หรือตก นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในโอกาสอื่น ๆ เมื่อไม่สามารถประเมินผลได้ ได้แก่ I (Incomplete) เมื่อการประเมินผลยังไม่สมบูรณ์

W (Withdraw) เมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติให้ถอนในรายวิชานั้นและ Au (Audit) เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเพื่อร่วมฟังโดยไม่นับหน่วยกิตและต้องปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนด

สถาบันราชภัฏสงขลา (2545:43) กำหนดปริมาณการศึกษาแต่ละรายวิชาด้วยระบบหน่วยกิตหรือมาตราที่แสดงถึงเวลาเรียนเป็นคาบต่อสัปดาห์ ในหนึ่งคาบต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 50 นาที และหน่วยกิตแสดงค่าระดับความสำคัญในแต่ละรายวิชา โดยเขียนเป็นรหัสระบุจำนวนหน่วยกิตตามด้วยคาบสอนทฤษฎีและคาบการปฏิบัติ ดังนี้

รหัส 3 (3-0) เป็นวิชา 3 หน่วยกิต สอนทฤษฎี 3 คาบ / สัปดาห์

รหัส 2 (0-4) เป็นวิชา 2 หน่วยกิต การปฏิบัติ 4 คาบ / สัปดาห์

รหัส 1 (60) เป็นวิชา 1 หน่วยกิต การปฏิบัติ 60 คาบ / ภาคเรียน

รหัส 2 (1-2) เป็นวิชา 2 หน่วยกิต สอนทฤษฎี 1 คาบและการปฏิบัติ 2 คาบ / สัปดาห์

ตามหลักสูตรสภาสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2543 รายวิชาต่างๆ ตามรหัสข้างต้น จำแนกตามลักษณะวิชาได้ 3 แบบ คือ วิชาทฤษฎี วิชาปฏิบัติ และวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ

เนื่องจากสถาบันราชภัฏสงขลาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ให้การศึกษาทันทั้งทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ดำเนินการสอนหลายสาขาวิชาดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น จึงมีอาจารย์ผู้สอนหลากหลายสาขาวิชา แต่ละคนมีความรู้และความสามารถแห่งศาสตร์ที่ได้ศึกษามา และต่างก็เป็นผู้เชี่ยวชาญในทางวิชาการและวิชาชีพของตน การประเมินผลการเรียนค่อนข้างเป็นเอกเทศ และแต่ละคนมีอิสระในการพิจารณาตัดสินให้ระดับคะแนนด้วยวิธีการและเกณฑ์ที่ตนคิดว่าเหมาะสมมากที่สุด การให้อันดับคะแนนหรือเกรด เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนสำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แม้ว่าอันดับคะแนนจะมีผลต่อนิสิตนักศึกษามาก แต่มหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งต่างก็ไม่ได้ให้แนวทางแก่อาจารย์ในการกำหนดอันดับคะแนนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้อาจารย์ผู้สอนแต่ละคนคิดหาแนวทางของตนเองก่อให้เกิดผลก็คือ เกรดของวิชาหนึ่งแตกต่างจากเกรดของอีกวิชาหนึ่ง (อุทุมพร จามรมาน, 2530:43)

อีเบล (Ebel ,1965 อ้างถึงใน สุปราณี อัครชีพ, 2536:27) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการให้เกรดว่า ถ้าระบบการให้เกรดของผู้สอนไม่มีการวางนโยบายให้สอดคล้องกัน การให้เกรดจะไม่มี ความหมายและจะใช้ประโยชน์ในด้านใดมิได้ การให้เกรดมักมีปัญหาในทุกๆ ระดับการศึกษาแต่ไม่มีใครได้แก้ปัญหาได้เด็ดขาด ทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องในเรื่องของหน่วยที่ใช้วัดความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้วัด ความยุ่งยากซับซ้อนของมาตราการวัดหรือคะแนน เกณฑ์เฉพาะที่ควรยึดถือถือว่าเป็นวิธีการให้เกรดที่ดี (Dourost ,1962 อ้างถึงใน สุปราณี อัครชีพ, 2536:27-28) คือ

1. การให้เกรดหรือการให้คะแนน ต้องมีความเป็นปรนัยมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
2. ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ของศักยภาพในการเรียน

3. คะแนนพื้นฐานของบุคคลต้องแสดงให้เห็นถึงสถานะของแต่ละบุคคลในกลุ่มนั้น ๆ ที่เขามีส่วนเกี่ยวข้องอยู่
4. คะแนนต่าง ๆ ต้องง่ายต่อการคิดคำนวณและการตีความหมาย
5. วิธีการให้คะแนนต้องสอดคล้องกับระดับการศึกษาที่สูงขึ้น
6. วิธีการให้คะแนนต้องสามารถวิเคราะห์ได้อย่างมีความหมาย

ระดับคะแนนมีผลโดยตรงต่อนักศึกษา นอกจากแสดงถึงความสำเร็จในการเรียนหรือแสดงถึงระดับความรู้ความสามารถและทักษะของผู้เรียนในแต่ละรายวิชาแล้ว ยังส่งผลโดยตรงต่อคะแนนผลการเรียนเฉลี่ย (Grade Point Average : GPA) ของนักศึกษาซึ่งมีความสำคัญ เพราะเป็นข้อมูลด้านการศึกษาที่ติดตัวตลอดชีวิต ถ้าการให้ระดับคะแนนไม่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง หรือเกณฑ์การประเมินของอาจารย์มีความแตกต่างกันแล้วย่อมทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา อาจมีโอกาหรือเสียโอกาสในการศึกษาต่อ การบรรจุเข้าทำงาน การขอรับสิทธิพิเศษต่าง ๆ รวมทั้งส่งผลถึงคุณภาพของบัณฑิตและความเชื่อถือของสังคม ดังนั้นการให้ระดับคะแนนจึงต้องพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบ ถูกต้องและเหมาะสม ยุติธรรม และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง

อนึ่ง การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เน้นความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ การเรียนการสอนจึงอยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอน เพราะถือว่าการเรียนการสอนในระดับนี้ ผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิด มีความรับผิดชอบอีกทั้งผู้สอนก็เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์แห่งวิชาชีพของตน การเรียนการสอนจึงมีสภาพเหมือนกับการตกลงกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนว่าจะเรียนจะสอนกันอย่างไร อาจารย์ผู้สอนทุกท่านจึงควรจัดทำแนวทางการสอนแก่นักศึกษาในสัปดาห์แรกของการเรียนการสอนในแต่ละภาคเรียน เพื่อทำความเข้าใจและตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอนและนักศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง จึงจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินผลและการให้ระดับคะแนน การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนในวิชาทฤษฎี วิชาปฏิบัติ และวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นภาพรวมของการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนใช้กำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านการประเมินผลการเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน ส่งผลให้สถาบันราชภัฏสงขลาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและนำไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์การประเมินผลการเรียนในสถาบันราชภัฏสงขลา ในด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน
2. วิเคราะห์การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา สังกัดคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามลักษณะวิชา ในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 ในภาพรวมระดับโปรแกรมวิชา
 - 2.2 การเปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมวิชาภายในคณะเดียวกัน
 - 2.3 ในภาพรวมระดับคณะ
 - 2.4 การเปรียบเทียบระหว่างคณะ
 - 2.5 ในภาพรวมระดับสถาบัน

คำถามในการวิจัย

1. อาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลาปฏิบัติอย่างไรในการประเมินผลการเรียนในด้านต่อไปนี้
 - ก. ด้านการเรียนการสอน
 - ข. เครื่องมือวัดผลการเรียน
 - ค. คะแนนจากการวัดผลการเรียน
 - ง. เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน
2. การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏสงขลา จำแนกตามลักษณะวิชา มีการกระจายเป็นอย่างใด ตามประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 ในภาพรวมระดับโปรแกรมวิชา
 - 2.2 เปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมวิชาภายในคณะเดียวกัน
 - 2.3 ในภาพรวมระดับคณะ
 - 2.4 เปรียบเทียบระหว่างคณะ
 - 2.5 ในภาพรวมระดับสถาบัน

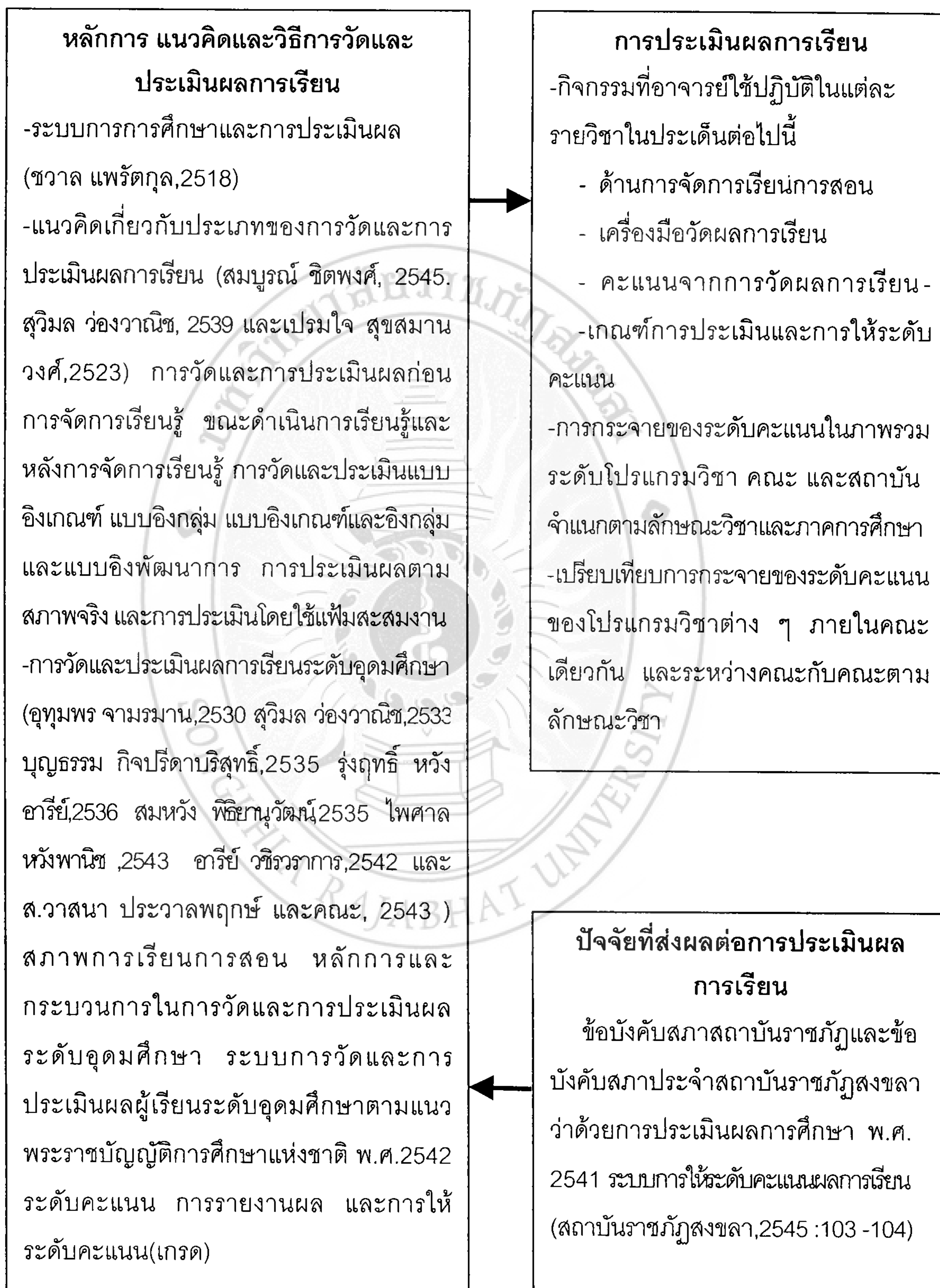
กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยยึดหลักการ แนวคิด วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนในระดับอุดมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระบบการศึกษาและระบบการประเมินผลการเรียน (ชวาล แพรัตกุล, 2518 : 18)
2. แนวคิดของการวัดและประเมิน จำแนกตามวัตถุประสงค์และกรอบการอ้างอิง การประเมินตามสภาพจริง และการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (สมบุญ ชาติพงศ์, 2545 :8-10 สุวิมล ว่องวานิช, 2539 :34-35 เปรมใจ สุขสมานวงศ์, 2523 :37-38 บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2544 :126 และอารีย์ วชิรวิภากร, 2542 : 25-25 และ 93)
3. การวัดและประเมินผลการเรียนระดับอุดมศึกษา ระบบการเรียนการสอน สภาพการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียน(อุทุมพร จามรมาน, 2530 :1-2 สุวิมล ว่องวานิช,2533 :4-6 และรุ่งฤทธิ หวังอารีย์, 2536 :96-101)
 - 3.1 กระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน (ไพศาล หวังพานิช, 2543 :13-25)
 - 3.2 หลักการวัดและประเมินผลการเรียน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2535 :67-68)
4. ระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ส. วาสนา ประवालพฤกษ์ และคณะ, 2543 : (7)-(13))
 - 4.1 แนวคิดและหลักการประเมินผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
 - 4.2 ข้อเสนอแนะกระบวนการทศน์ใหม่ของการประเมิน
 - 4.3 ข้อเสนอในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
5. ระดับคะแนนและการรายงานผล (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2535 : 195-200 ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ และคณะ, 2543 :44-50 และอารีย์ วชิรวิภากร,2542 :284-289)
6. การกำหนดระดับคะแนนหรือการตัดเกรด (ไพศาล หวังพานิช, 2543 :48-53)
7. ข้อบังคับสภาสถาบันราชภัฏสงขลาและข้อบังคับสภาประจำสถาบันราชภัฏสงขลาว่าด้วยการประเมินผลการศึกษา พ.ศ. 2541 (สถาบันราชภัฏสงขลา, 2545 : 103-104)

จากหลักการ แนวคิด และวิธีการวัดและประเมินผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย การวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2545 และใช้ข้อมูลระดับผลการเรียนของนักศึกษา ปีการศึกษา 2544 เนื่องจากเป็นการศึกษาจากสภาพปัจจุบันเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพิจารณาพัฒนาสถาบันราชภัฏสงขลาโดยเฉพาะในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์

ประชากรเป็นอาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลา สอนนักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 247 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ โดยไม่คำนึงถึงโอกาสความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) แบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) (นภาพร สิงห์ต, 2542 : 44) โดยเลือกเฉพาะเจาะจงอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา จำนวน 236 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา

ประชากรเป็นนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ภาคปกติ ศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2544 เลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาโดยไม่คำนึงถึงโอกาสความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) แบบมีจุดมุ่งหมาย (Purposive Sampling) (นภาพร สิงห์ต, 2542 : 44) โดยเลือกเฉพาะเจาะจงนักศึกษาสังกัดคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 1,929 คน

3. ในการวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนในสถาบันราชภัฏสงขลา ศึกษาเฉพาะด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

4. ระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D และ E โดยแต่ละรายวิชาที่มีรหัสวิชาเดียวกันต้องมีผู้เรียนทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 15 คน

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์การประเมินผลการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คณะที่อาจารย์สังกัด

ตัวแปรตาม ได้แก่ การประเมินผลการเรียนในด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผล การเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

5.2 การวิเคราะห์การกระจาย ของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษาสถาบัน ราชภัฏสงขลา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาคการศึกษา ลักษณะวิชา โปรแกรมวิชา และคณะ

ตัวแปรตาม ได้แก่ การกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนนักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ในภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 และมีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา
2. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ภาคปกติในปีการศึกษา 2544 ทุกชั้นปี ในระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี สังกัดคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. การประเมินผลการเรียน หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ใช้ปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การประเมิน และการให้ระดับคะแนน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน
4. การเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ใช้ปฏิบัติร่วมกับนักศึกษา เพื่อให้ศึกษามีพฤติกรรมหรือความสามารถในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
5. เครื่องมือวัดผลการเรียน หมายถึง สิ่งที่อาจารย์ใช้วัดความรู้ความสามารถ และทักษะในการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้าและรายงาน แบบประเมินพฤติกรรมของนักศึกษา เป็นต้น
6. คะแนน หมายถึง ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใช้แทนความสามารถในการเรียนรู้
7. เกณฑ์การประเมิน หมายถึง ปริมาณหรือคุณภาพของความสามารถในการเรียนรู้ที่อาจารย์ผู้สอนกำหนดไว้เพื่อการจำแนกความรู้ความสามารถของนักศึกษา
8. ระดับคะแนนหรือเกรดหมายถึง ระดับผลการเรียนที่ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ A B⁺ B C⁺ C D⁺ D และ E ซึ่งมีความหมายว่ามีผลการเรียน ดีเยี่ยม ดีมาก ดีพอใช้ พอใช้ อ่อน อ่อนมาก และตก ตามลำดับ และมีค่าระดับคะแนนเป็น 4.00 3.50 3.00 2.50 2.00 1.50 1.00 และ 0 ตามลำดับ

9. การกระจายของระดับคะแนน หมายถึง การมีจำนวนนักศึกษาได้รับระดับคะแนนในระดับใดระดับหนึ่งหรือหลายระดับ

10. ระดับการกระจายของระดับคะแนน หมายถึง ความแตกต่างของระดับคะแนนที่นักศึกษาได้รับเมื่อจัดเรียงระดับคะแนนตามลำดับค่าระดับคะแนน

11. ลักษณะวิชา จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะได้แก่ วิชาทฤษฎี วิชาปฏิบัติ และวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ โดยพิจารณาจากรหัสระบุจำนวนหน่วยกิตตามด้วยจำนวนคาบสอนทฤษฎี และคาบการปฏิบัติ

12. สถาบัน หมายถึง สถาบันราชภัฏสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมี ดังนี้

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่อาจารย์สถาบันราชภัฏสงขลาใช้ปฏิบัติในด้านต่อไปนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียน คะแนนจากการวัดผลการเรียน เกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคะแนน

2. ได้ข้อมูลการกระจายของระดับคะแนนผลการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำแนกตามลักษณะวิชา ดังนี้

2.1 ข้อมูลในภาพรวมระดับโปรแกรมวิชา

2.2 การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างโปรแกรมวิชาภายในคณะเดียวกัน

2.3 ข้อมูลในภาพรวมระดับคณะ

2.4 การเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างคณะ

2.5 ข้อมูลในภาพรวมระดับสถาบัน

3. ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น